

POPIS VZDĚLÁVACÍHO MODULU
A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Mediální gramotnost
2. Kód:
3. Kategorie/obor vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
4. Typ vyučovací jednotky: vzdělávací modul
4. Délka výuky – doporučený počet vyučovacích hodin: 32 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: František Brož, NPI
6. Vstupní předpoklady: očekávané výsledky učení dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu: 1. ročník, bloková/kontinuální výuka
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Základním smyslem vzdělávacího modulu je rozvoj mezioborové mediální gramotnosti, založené na rozlišování faktů, názorů, domněnek i nepravdivých tvrzení v konkrétních, zejména publicistických textech včetně digitálního prostředí. Modul využívá práce s informacemi a jejich ověřováním, vede žáky k zamýšlení nad důvěryhodností zdrojů, na něž se autoři sdělení odkazují. Modul pracuje s obsahy politického, společenského i historického charakteru stejně jako informačními zdroji určenými k řešení různých životních situací. Výrazně se uplatňuje digitální prostředí včetně sociálních sítí. Podstatným cílem modulu je rozvoj kritického myšlení žáků a zvyšování jejich odolnosti vůči manipulaci. 2. Očekávané výsledky učení včetně indikátorů zaujímá aktivní postoj k politickému a společenskému dění - hodnotí kriticky mediální obsahy s politickým a společenským obsahem; - podporuje svobodný přístup k informacím a vyhledává informační zdroje podle základních kritérií kvality; - uvědomuje si, že jeho názory mohou být ovlivňovány algoritmy sociálních skupin a sítí; řeší aktivně životní právní a úřední situace - prokáže porozumění textům právního či úředního charakteru, se kterým se dostává běžně do kontaktu; - vyhledá zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení konkrétních životních situací; - vysvětlí rizika vyplývající z užití neaktuálních předpisů, informací a vzorů v digitálním prostředí <i>Modul zároveň směřuje k dosažení a uplatnění OVU v oblasti komunikačního a jazykového vzdělávání:</i> vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu (komunikační a jazykové vzdělávání) - rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace; - zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační lapsy a klamnou argumentaci různého typu rozezná manipulaci a její prvky a uplatňuje nástroje k obraně proti ní - rozeznává v různých sděleních formy a prostředky manipulace

- odhaluje manipulaci v tištěných i elektronických médiích a na sociálních sítích, vyhledává k tomu potřebné prostředky a nástroje; - posuzuje kriticky různé formy textů s ohledem na možnou manipulaci; vyhodnocuje kriticky relevantnost informací v psaném i mluveném textu - ověřuje pravdivost a platnost informací v různých zdrojích a vysvětlí, případně obhájí výběr těchto zdrojů; - porovnává informace s využitím tištěných i elektronických zdrojů			
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností - ZG čtenářská a pisatelská, - KK k občanství a udržitelnosti, komunikační, k učení, digitální			
4. Obsah vzdělávání Předmětem zájmu modulu jsou zejména: - významné události našich dějin s významným potenciálem manipulace s mediálními sděleními o nich (např. národnostní otázky 1. republiky, druhá světová válka, Benešovy dekrety, únor 1948, období 1948-1989 - život za komunismu; události 1968-69; disent a underground; listopad 1989 aj.; - kontroverzní politická a společenská témata současnosti (např. epidemie, klimatické změny, volby a předvolební kampaně, válka na Ukrajině aj.) - propagace a propaganda; - spolehlivost informačních zdrojů; - zastarávání informací v digitálním prostředí; - sociální sítě; - fake news, dezinformace, interpretace a dezinterpretace; - manipulace; - vícezdrojové ověřování			
5. Vzdělávací strategie - práce s digitálními materiály a odbornou literaturou; - práce s dobovými dokumenty; - řešení pracovních listů a souborů úloh s texty o vybraných událostech a tématech; - individuální / skupinové projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou (např.: vytvoření vlastního propagačního materiálu; porovnání interpretace vybraného tématu napříč politickými stranami; analýza informací o válce na Ukrajině na sociálních sítích; porovnání způsobů manipulace na dvou nebo více webech; vytvoření pracovních listů pro spolužáky s tematickou rozlišování ověřených a neověřených informací, faktů, domněnek, nepravdivých informací apod.; analýza proměn nahlížení na vybrané události nebo osobnosti v čase /např. únor 1948 po jednotlivých desetiletích včetně současnosti; osobnosti československých a českých politiků; bratři Mašínové, Jan Palach, Charta 77, Karel Gott, Anticharta, spolupráce s komunistickou státní bezpečností.../, anketa na téma Žilo se před rokem 1989 lépe?; porovnání informací o NATO / Evropské unii v různých zdrojích; analýza vybraných nenávistných projevů na sociálních sítích; zpracování materiálu mapujícího neaktuálnost informací k důležitým tématům v digitálním prostředí /např. daňové přiznání; varování před mimořádnými událostmi, reklamní kampaně; nabídky služeb.../ aj.) - téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu			
C. VÝSTUPNÍ ČÁST			
1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha

Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;	100	Porozumění problematice témat modulu v širším kontextu	20 %
Sumativní - samostatný/skupinový projekt a jeho prezentace,	100	kompetence občanská, komunikační – prezentační; aktivní přístup a podíl na realizaci projektu	70 %
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %

Závěrečné hodnocení modulu je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočítá vážený průměr na známky:

85–100	1
70–84	2
55–69	3
40–54	4
0–39	5

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
https://www.jsns.cz/valka-na-ukrajine/soucasna_ruska_propaganda
<https://www.jsns.cz/download-lecture-material/26133?activityId=238859&lectureId=226406>
<https://www.jsns.cz/lekce/913644-medialni-ring-2>
aj.

4. Poznámky